

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**TARIM TOPLUMUNUN HAYAT ARAÇ-GEREÇLERİ
(KAYSERİ KUŞÇU BELDESİ ÖRNEĞİ)**

**Tezi Hazırlayan
Murat APAYDIN**

**Tezi Yöneten
Prof. Dr. Mustafa KESKİN**

**Tarih Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Şubat 2010
KAYSERİ**

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	I
ÖZET	III
ABSTRACT	IV
İÇİNDEKİLER	V
RESİMLER LİSTESİ	XVIII
GİRİŞ	1
1. KONU.....	1
2. AMAÇ.....	2
3. ÖNEM.....	3
4. YÖNTEM.....	4

1. BÖLÜM**KUŞÇU BELDESİ VE KUŞÇU MÜZESİ**

1.1. KUŞÇU BELDESİ.....	5
1.2. KUŞÇU MÜZESİ.....	6
1.2.1. ESKİ KUŞÇU EVİ.....	9

2. BÖLÜM**TARIM ARAÇ-GEREÇLERİ**

2.1. Anadut.....	11
2.2. Bannakcak.....	12
2.3. Batmanlık.....	12
2.4.Çift Demiri.....	13
2.5. Çuval.....	13

VI

2.6. Dahra.....	14
2.7. Deęirmen Taşı.....	15
2.8. Deęirmen Teknesi.....	15
2.9. Dilgen.....	16
2.10. Düven.....	16
2.11. Heę.....	17
2.12. İędi.....	18
2.13. Keser.....	18
2.14. Küfe.....	19
2.15. Orak.....	19
2.16. Pulluk.....	20
2.17. Saban.....	21
2.18. Seten.....	22
2.19. Soku.....	23
2.20. Su Motoru.....	24
2.21. Su Oluęu.....	24
2.22. Őirane.....	25
2.23. Tırpan.....	26
2.24. Yaba.....	27

3. BÖLÜM

HAYVAN ARAÇ-GEREÇLERİ

3.1. At Eęeri.....	28
3.2. Boyunduruk.....	29
3.3. Burunsalık.....	29

3.4. Çan ve Zil.....	30
3.5. Dangırdak.....	30
3.6. Doğruk.....	31
3.7. Eşek Nalı.....	31
3.8. Golan.....	32
3.9. Haft.....	32
3.10. Hamut.....	33
3.11. Kağnı.....	33
3.12. Kaşağı.....	34
3.13. Küçük Yalak.....	35
3.14. Keski.....	35
3.15. Kırklık.....	36
3.16. Kilitli Heybe.....	36
3.17. Köstek.....	37
3.18. Kürtün (Eşek Semeri).....	37
3.19. Nallama Dayanağı.....	38
3.20. Nallama Takozu.....	38
3.21. Öküz Nalı.....	39
3.22. Su Heybesi.....	39
3.23. Tırnak Keskisi.....	40
3.24. Toku.....	40
3.25. Üzengi.....	41
3.26. Yayma.....	41
3.27. Yem Torbası.....	42
3.28. Zikke.....	42

4. BÖLÜM

MUTFAK EŞYALARI

4.1. Aşırma.....	43
4.2. Ayran Yayığı.....	44
4.3. Bardak (Küçük).....	44
4.4. Batman Aşırması.....	45
4.5. Cezve.....	45
4.6. Çam Bardak.....	46
4.7. Çerezler.....	47
4.8. Çömçe (Kepçe).....	47
4.9. Çömlek.....	48
4.10. Dobalak.....	48
4.11. Dolma Yapağı.....	49
4.12. Dorak.....	49
4.13. Dört Kollu Çömlek.....	50
4.14. Ekmek Tahtası.....	51
4.15. Elek.....	51
4.16. Et Kabağı.....	52
4.17. Evre Ağaç.....	52
4.18. Fıçı.....	53
4.19. Gaz Ocağı.....	53
4.20. Gözer.....	54
4.21. İlançe.....	55
4.22. İspirto Ocağı.....	55
4.23. Kahve Değirmeni.....	56

4.24. Kahve Dübeği.....	56
4.25. Kahve Tavası.....	57
4.26. Kalbur.....	57
4.27. Kapak.....	58
4.28. Kapaklı.....	58
4.29. Kaşık.....	59
4.30. Kaşıklık.....	59
4.31. Kazan.....	60
4.32. Kevgir.....	60
4.33. Kulplu Tas.....	61
4.34. Ocak.....	61
4.35. Ölçek.....	62
4.36. Pakla Aşı Çömleği.....	62
4.37. Pekmez Çömleği.....	63
4.38. Sağacak.....	63
4.39. Sarımsak Döveceği.....	64
4.40. Satır.....	64
4.41. Sele.....	65
4.42. Sepet.....	65
4.43. Sini.....	66
4.44. Süzgeç.....	66
4.45. Tandır, Kapağı ve Çulu.....	67
4.46. Tepsi.....	68
4.47. Testi.....	68
4.48. Tezgere.....	69
4.49. Turşu Küpü.....	69

4.50. Tuzluk.....	70
4.51. Tuzluk (Seyyar).....	70
4.52. Urubla.....	71
4.53. Yemek Tahtası.....	71
4.54. Yemek Tavas1.....	72

5. BÖLÜM

MUTFAK DIŐI EV EŞYALARI

5.1. Asker Bavulu.....	73
5.2. Asma Kilit.....	74
5.3. Baston.....	74
5.4. Baş Tarağı.....	75
5.5. Baş Yıkama Kili.....	75
5.6. BeŐik.....	76
5.7. Bez Dokuma Tarağı.....	77
5.8. Bezir ıras1.....	77
5.9. Bezirhane Sepeti.....	78
5.10. Boynuz.....	78
5.11. arık.....	79
5.12. atal Kapı.....	79
5.13. Çeyiz Sandığı.....	80
5.14. ıkrik.....	81
5.15. ıra (İdare).....	81
5.16. ıralık.....	82
5.17. Daktilo.....	83

5.18. Def.....	83
5.19. Duvar Saati.....	84
5.20. Eğiř.....	84
5.21. Ekmek Çantası.....	85
5.22. El Değirmiני.....	85
5.23. El İlanı ve İbrık.....	86
5.24. Eriř.....	86
5.25. Ev Mangalı.....	87
5.26. Fare Kapanı.....	87
5.27. File.....	88
5.28. Frengi.....	88
5.29. Frengi Anahtarı.....	89
5.30. Gaz Feneri.....	89
5.31. Gaz Lambası.....	90
5.32. Gramofon-Hongıraf.....	91
5.33. Güğüm.....	92
5.34. Güllep.....	92
5.35. Halı Makası.....	93
5.36. Hasır Dokuma Tarağı.....	93
5.37. Hizen.....	94
5.38. İbrık.....	94
5.39. İğ.....	95
5.40. İspirtoluk.....	95
5.41. Kapı Ziresi.....	96
5.42. Kar Küreğı.....	96
5.43. Kerpiç.....	97

5.44. Kına Tası.....	97
5.45. Kirkit.....	98
5.46. Kirmen.....	98
5.47. Kömür Ütüsü.....	99
5.48. Kösnü Tuzağı.....	99
5.49. Kucü.....	100
5.50. Kurmalı Saat.....	100
5.51. Lüküs.....	101
5.52. Maltız.....	102
5.53. Mangal.....	102
5.54. Manyetolu Telefon.....	103
5.55. Maşa.....	103
5.56. Mecek.....	104
5.57. Mekik.....	104
5.58. Okul Çantası.....	105
5.59. Pikap.....	105
5.60. Radyolu Taka.....	106
5.61. Sepet Otu.....	106
5.62. Sıçan Tuzağı.....	107
5.63. Sütun.....	107
5.64. Şamdan.....	108
5.65. Şeritli Teyp.....	108
5.66. Üzerlik.....	109
5.67. Yağdanlık ve Hunisi.....	109
5.68. Yağdanlık (Kağnı).....	110
5.69. Yarımلاغ.....	110

5.70. Yün Tarağı.....	111
5.71. Zibil Küreğı.....	111

6. BÖLÜM

İŞ (ÇALIŞMA) ARAÇ–GEREÇLERİ

6.1. Ağaç Çuvaldız.....	112
6.2. Balta.....	113
6.3. Baltalı Kazma.....	113
6.4. Bannak Bıçkısı.....	114
6.5. Barut Dövme Tokmağı.....	114
6.6. Bastırık Taşı.....	115
6.7. Baş Traş Makinesi.....	115
6.8. Biz.....	116
6.9. Burgu.....	116
6.10 Cıngıl Yapma Alet Seti.....	117
6.11. Çekiç.....	117
6.12. Çuvaldız.....	118
6.13. Demir Keskisi.....	118
6.14. Demirci Maşası.....	119
6.15. Depki.....	119
6.16. İğseri.....	120
6.17. Kazma.....	120
6.18. Kerpeten.....	121
6.19. Kilo ve Gram.....	121
6.20. Omuz Bıçkısı.....	122

XIV

6.21. Örs (Küçük).....	122
6.22. Örs (Büyük).....	123
6.23. Pilyona.....	123
6.24. Rende.....	124
6.25. Sındı.....	124
6.26. Taş Çivisi.....	125
6.27. Taş Tokmak.....	125
6.28. Taş Yontma Keskisi.....	126
6.29. Taş Yontma Tarağı.....	126
6.30. Terazı.....	127
6.31. Ustura.....	127
6.32. Ustura Kayışı.....	128
6.33. Yuvak.....	128

7. BÖLÜM

DİĞER KULLANIM ARAÇ-GEREÇLERİ

7.1. Aşık.....	129
7.2. Barut Sokusu.....	130
7.3. Bilezik.....	130
7.4. Cıngıl.....	131
7.5. Çakmak Takımı.....	131
7.6. Çakmaklı Dolma Tüfeng.....	132
7.7. Çatal Pınar Kitabesi.....	132
7.8. Gırgırı.....	133
7.9. Güğüm Kaldırma Taşı.....	134

7.10. Halil Pınarı ve Haftı.....	134
7.11. Heybe.....	135
7.12. Hodak.....	135
7.13. Kama.....	136
7.14. Keklik Kafesi.....	137
7.15. Kemer.....	137
7.16. Köçek.....	138
7.17. Kuş Lastiği.....	138
7.18. Matara.....	139
7.19. Minare (Küçük Cami).....	139
7.20. Minare (Büyük Cami).....	140
7.21. Minare Alemi.....	141
7.22. Muhtar Çakmağı.....	141
7.23. Nargile.....	142
7.24. Nüfus Hüviyet Cüzdanı (Kafa Kağıdı).....	143
7.25. Okul Sırası.....	143
7.26. Ölü Yıkama Tası.....	144
7.27. Puha.....	144
7.28. Saç Parası.....	145
7.29. Sapan.....	145
7.30. Su İçme Tası.....	146
7.31. Su Kuyusu.....	146
7.32. Tabaka.....	147
7.33. Yüz Para (İki Buçuk Kuruş).....	148

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	149
KAYNAKÇA.....	152
EKLER.....	155
DİZİN.....	166
ÖZGEÇMİŞ.....	170